

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT - JAARGANG 44 / 30 NOVEMBER 2023 Nr 12

Ezels knuffelen

Voelen mensen met een beginnende burn-out zich hierdoor beter?

“Op mijn zorgboerderij zag ik dat mensen zich wat sneller blootgeven bij dieren. Anders dan paarden zijn ezels kalm. Ze zijn wat trager, staan vaker stil.”

P. 6-7

Gevlucht

In 2016 kwam de uit Afghanistan gevluchte Haroon Rezaie in Maastricht terecht. Zijn eerste indruk van de stad: prikkeldraad en metershoge betonnen muren. “Ze brachten ons naar een voormalige gevangenis, een saai appartementengebouw.”

P. 4

Seksuele veiligheid

Weet de student waar die naartoe moet in het geval van grensoverschrijdend gedrag? Niet bepaald. “Naar de receptionist?” *Observant* deed een steekproef onder 120 studenten.

P. 3

Riki Janssen

Of ik het had gelezen, vroeg een collega vorige week met een brede glimlach. Het was dinsdag, de gure verkiezingsuitslag was nog ver weg. Niemand ter redactie hield er op dat moment rekening mee dat de man die onze beroepsgroep eerder in een Tweet wegzette met de woorden "Journalisten zijn - uitzonderingen daargelaten - gewoon tuig van de richel", de grootste zou worden.

Nee, ik had die stoomcursus leiderschap van Japke-d. Bouma in de NRC van die dag nog niet gezien. In een paginagroot artikel noemt ze peperdure cursussen leiderschap geldverspilling. Om dat te bewijzen geeft ze 24 tips die vaak even hilarisch als waar zijn. En niet onbelangrijk: ze stemmen tot nadenken. Ik noem er paar: 'Ga zelf in het lelijkste, kleinste kantoorje zitten.' Ik heb zo ongeveer het grootste kantoor van de redactie, maar er is een verzachtende omstandigheid, gelukkig: mijn kantoor is meteen vergaderruimte en herbergt naast mijn bureau een grote vergadertafel, de borden met daarop de planning en de voorraadkast met koffie, thee en - heel belangrijk - de doos met Snickertjes.

redactioneel

'Ga zelf in het lelijkste, kleinste kantoorje zitten'

'Zorg dat je tegen kritiek kan.' Oef. Niet altijd makkelijk, zeker niet als ik gestresst ben. Al heb ik me de spreuk die ooit op een van onze gesneuvelde koffiemokken stond, wel eigen gemaakt: 'Soms weet een collega het beter.'

'Ga met mensen wandelen, in plaats van met ze in een muf hokje te gaan zitten. Zeker als er stront aan de knikker is, werkt het veel beter als je niet op twee meter afstand naar elkaar gaat zitten loeren.' Meer dan waar. Ook als er geen stront aan de knikker is, werkt een wandeling verfrissend. Tijdens corona deden we niet anders. Hoog tijd om die gewoonte weer uit de mottenballen te halen.

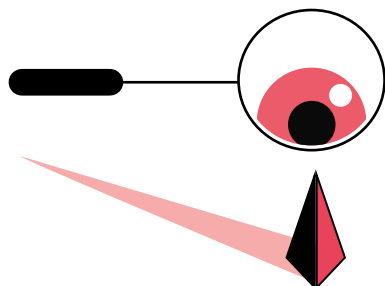
'Hak knopen door. Draai er niet omheen. Je collega's wachten daar op. Dan kunnen ze door. Leiderschap is vieze handen maken. Niet iedereen kan je aardig vinden.' Mee eens, hoe lastig dat ook is als je liever iedereen te vriend wil houden. Een laatste, ter lering en vooral vermaak: 'Je doet het nooit goed. Dat hoort. Zen.'

Met die lessen in het achterhoofd schoof ik een paar dagen later aan bij de verplichte (voor alle bazen en baasjes aan de

UM) training Leiderschap en Ongewenste Omgangsvormen. Een nuttige vrijdagochtend waar ik samen met collega's uit de hele UM onder andere oefende hoe te reageren op klachten van ongewenst gedrag en hoe te bemiddelen tussen in dit geval de gepeste en de pester.

Wat me (opnieuw) opviel is dat mijn innerlijke ergernismeter maar moeilijk uit te schakelen valt. Toen de gepeste bleef hangen in zijn slachtofferrol schoot die pijlsnel omhoog. In goed Nederlands: ik kreeg er jeuk van. Hoe kun je dan fatsoenlijk bemiddelen? Een les van Japke-d. kwam me hier goed van pas: 'Laat nooit merken waar je lievelingetjes en hoofdpijndossiers zitten. Hou liever een pokerface.' Kortom: een oordeel hebben is menselijk, maar zorg dat je dat niet mee laat spelen. Het is zoals Japke-d. zegt: 'Luister naar je collega's. Luis-te-ren. Ook naar de stomme. En doe er dan OOK ECHT iets mee.'

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van Observant over de belevenissen op de redactie.

splinters

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek. Met bijdragen van: Lotte van de Loo en Dennis Vaendel

Einde van een keiharde dame

Men rekende erop dat hij het zes maanden zou volhouden, maar uiteindelijk cirkelde hij liefst vijftien jaar rond de aarde: Delfi-C3. Deze satelliet van het formaat melkpak werd in 2008 door studenten van de TU Delft in elkaar geknutseld om een nieuw type zonnepaneel te testen in de ruimte. Na voltooiing van het wetenschappelijk experiment bleek de satelliet (door de onderzoekers omgedoopt tot 'keiharde dame') de barre omstandigheden buiten de dampkring dusdanig goed te weerstaan dat de nieuwe vraag werd: 'Hoe lang houdt-ie het uit?' Het antwoord volgde begin deze maand. Door verhoogde zonnereactiviteit remde de satelliet steeds meer af, om uiteindelijk

op 13 november terug op aarde te storten. "Niet ver van de plek waar 66 miljoen jaar geleden de meteoriet insloeg die een einde maakte aan de dinosaurïers", laat Chris Verhoeven, die de bouw van Delfi-C3 in 2008 leidde, weten aan zusterblad *Delta*.

Zijn collega Stefano Speretta toont zich niet rouwig om het verlies: hij is voorstander van een beperkte levensduur van zo'n drie jaar voor 'studentensatellieten'. Dat scheelt kosten en past beter bij de duur van een masteropleiding. Hij kijkt dan ook uit naar de lancering van de opvolgers van Delfi-C3 in 2025. "Dan hebben we weer wat om mee te spelen."

Van peukenzee naar peukenmeer

Een jaar geleden ging de UM met de landelijke organisatie PeukenZee in zee. Het doel: voorkomen dat sigarettenpeuken op de grond, en daarmee schadelijke stoffen in het milieu, terechtkomen. Sindsdien zijn er 'peukenzuilen' geplaatst bij de School of Business and Economics (SBE) en de universiteitsbibliotheek (UB) in de binnenstad, werden zogeheten 'zakbakjes' uitgedeeld onder rokers en voerde de organisatie vier opruimcampagnes, waarbij peuken werden geraapt rondom UM-gebouwen.

Heeft het een beetje geholpen? Daar lijkt het wel op. Op de stoep rondom de zuilen trof men tijdens de meest recente campagne in september 73 procent (SBE) en 87 procent (UB) minder peuken aan dan in november vorig jaar, blijkt uit een recente evaluatie van PeukenZee en UM.

Daarnaast breidde men het 'opruimgebied' tijdens de campagnes in mei en september uit naar dertien verschillende UM-locaties in de binnenstad en in Randwyck. Daarbij is in totaal bijna vijftien kilo, wat neerkomt op zo'n 80 duizend peuken, geraapt. Ook daar was een afname te zien: waar het in mei nog om meer dan 10 kilo ging, was dat in september nog geen 5 kilo.

Volgens PeukenZee heeft de UM hiermee ruim 600 duizend liter water kunnen redden van vervuiling, want elke sigaret bevat genoeg giftige stoffen om 8 liter te verontreinigen. Maar zijn er ook mensen 'gered' van deze vervuilende verslaving? Dat heeft men niet bijgehouden.

Studenten weten nauwelijks waar ze heen kunnen bij grensoverschrijdend gedrag

Waar kun je als student terecht als je te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag? In 2021 had meer dan de helft van 2700 UM-studenten geen flauw idee, zo bleek uit een enquête. Ruim twee jaar later lijkt dat nauwelijks veranderd.

De Universiteit Maastricht heeft sinds kort een Team Sociale Veiligheid Studenten waar men terecht kan; er is een site met allerlei linkjes naar 'ondersteuning'. *Observant* hield een steekproef onder zo'n 120 studenten; bijna niemand van hen heeft het over die webpagina. Ja, sommigen zouden op de UM-website gaan zoeken, en met een beetje geluk komen ze bij dat team uit, maar de meerderheid weet nauwelijks zijn weg te vinden.

Ongeveer twintig van de ondervraagde studenten konden zich het college 'Are you okay?' tijdens de facultaire introductie herinneren waarin seksueel grensoverschrijdend gedrag, maar ook het beleid van de UM op dit punt centraal stonden. Het college was onderdeel van het programma 'Seksuele Veiligheid' onder leiding van Joyce Grul. "Waarom is dat niet voor iedereen?" vroeg een derdejaars rechtenstudente zich af. Daar heeft het team - ze bestaan nog maar net - geen antwoord op. Inmiddels is het college online voor iedereen beschikbaar. Een aantal ouderejaars FHML-studenten was sceptisch over de timing van het college. "Je

komt hier studeren en dan krijg je dit meteen op je dak. Alsof de UM bekendstaat om dit soort incidenten", meldt één van hen. Ivanka Smitsmans, 'regiehouder' van het Team Sociale Veiligheid Studenten: "We hebben bewust gekozen voor de introductieweek, omdat dit soort gedrag juist dan veel voorkomt. Vooral omdat er drank in het spel is. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 70 procent van de incidenten plaatsvindt onder invloed van alcohol."

Studieadviseurs

Een vijfde deel van de ondervraagden zou naar de studieadviseur stappen; maar dat is iemand die vooral adviseert bij studieproblemen. Weten zij op hun beurt naar wie ze moeten doorverwijzen? Volgens Smitsmans vaak wel, "sommigen van hen waren bij de introductiecolleges betrokken". Maar ze gaat er werk van maken om haar team meer bekendheid te geven, belooft ze.

Dat een aantal deelnemers na een incident naar een receptionist zou gaan, verrast de twee. "Wij waren daar nooit opgekomen, maar het is eigenlijk nog zo'n slecht idee niet. Want de receptionist is er altijd." Alleen heeft die categorie medewerkers geen training gehad hoe dit soort meldingen te behandelen, en dat gaat op korte termijn ook niet lukken, klinkt het.

Tot slot: een klein deel van de ondervraagden wil in geval van ernstig grensoverschrijdend

gedrag aangifte doen bij de politie. "Ik wil de universiteit erbuiten laten, want het is mijn persoonlijke probleem", zegt een tweedejaars student psychologie.

Sex education

Het pas opgerichte Team Sociale Veiligheid Studenten heeft meer in petto dan alleen zijn kerntaak, voorlichting over en ondersteuning bij seksueel grensoverschrijdend gedrag. "Wanneer is het oké om iemand te knuffelen? Waar mag ik iemand aanraken? Zulke vragen zijn op een internationale plek als de UM, met alle culturele gevoeligheden van dien, niet makkelijk te beantwoorden", zegt Grul. Dus wil het team vanaf komend academisch jaar meer aandacht geven aan omgangsvormen. Verder gaat het ook om discriminatie en stalking, onderwerpen die het team met workshops, filmavonden en spellen bespreekbaar wil maken. Iets als 'positieve seksualiteit' staat eveneens op de planning: "Want om te weten wat je niet wil, moet je eerst weten wat je fijn vindt. We kunnen bijvoorbeeld *Sex education* op Netflix kijken en het daar dan over hebben."

Lotte van de Loo, Simon Wirtz

Meer informatie? Kijk op <https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/team-sociale-veiligheid-studenten>

Nostalgie als sluipmoordenaar

“

'Zijn we er toch ingetuind!' Onder Nederlandse voetballiefhebbers wereldberoemde uitspraak van Herman Kuiphof, 7 juli 1974. 'Zijn we er toch ingetuind!', Sander Jansen even voor middernacht, 22 november 2023. Verdorie, had ik me nog zo voorgenomen niet over de verkiezingen te schrijven. Eerder schreef ik over de zwevende kiezers. Velen van hen bleken een hang naar nostalgie te hebben. Je weet wel, 'vroeger was alles beter'. Dat ridicule verlangen naar nostalgie sijpelt overall door, tot in marketing newspeak toe. 'Naar grootmoeders recept'. 'Hmm, lekker', moeten we dan denken. Nou, neem maar van mij aan dat als we nu maaltijden voorgeschoteld zouden krijgen zoals onze oma's die bereidden, we ze kokhalzend aan de afvalcontainer zouden toevertrouwen. De ellende is dat die nostalgische oprispingen zich niet beperken tot de relatief onschuldige verheerlijking van zouteloze gekookte aardappelen. Dat brengt mij weer tot de verkiezingen. Er zijn politieke bewegingen die, in plaats van een zonnige toekomst, vooral een stralend verleden beloven (waarvoor de Bulgaarse dichter en schrijver Georgi Gospodinov, *Schuilplaats voor andere tijden*, ons waarschuwt). Gelijke tred met die nostalgische gevoelens houdt de idee van een gapende kloof tussen kiezer en parlement. (Alsof die kloof er vroeger niet was; Van Agt, Den Uyl, Wiegels, die stonden echt midden tussen het volk. Welnee.) Ga je ze mixen, zwevende kiezer, nostalgie en kloof, dan krijg je een giftige cocktail.

Ergens zwevend boven die diepe kloof, bleek menig kiezer zich vast te klampen aan nostalgische hunkeringen. Maar realiseren die kiezers die een kloof is aangepraat zich wel dat een groot deel van hen op 22 november in een vrije val is terechtgekomen? Die verlangens naar nostalgie tonen zich loodzwaar. En sleuren de kiezer diep, akelig diep de kloof in, waar de kiezer te pletter zal vallen. En beseffen die kiezers dat ze zich in hun val wanhopig zullen vastklampen aan de democratische rechtsstaat, op het gevaar af die mee te sleuren? Nostalgie, graag geframed als robuust en betrouwbaar, zou haar ware gezicht nog wel eens kunnen gaan laten zien: dat van sluipmoordenaar.

”

Sander Jansen,
universitair hoofddocent
aan de rechtenfaculteit

Plastic proeftuin op Chemelot

Op Chemelot in Sittard komt een *Brightlands Circular Space*, een proeftuin in de woorden van Thomas Cleij, decaan van de betrokken faculteit Science and Engineering, waar onderzoek wordt gedaan naar scheiding, verwerking, recycling en circulair gebruik van plastic.

De Maastrichtse faculteit Science and Engineering (FSE) heeft al een bachelor Circular Engineering in huis, net als een onderzoeksgroep op het gebied van circulair plastic onder leiding van hoogleraar Kim Ragaert. Tel daar het mondiale en prangende vraagstuk over plastic en duurzaamheid bij op, plus 25 miljoen uit het Nationaal Groeifonds én het streven van de Nederlandse overheid naar een volledig circulaire economie in 2050, en er is volgens FSE-decaan Thomas Cleij genoeg aanleiding voor een *Circular Space*. Samen met onder andere TNO (organisatie voor toegepast onderzoek) wil de UM "laten zien hoe de toekomst van plastic eruit ziet in een circulaire samenleving", schetst Cleij. "Voor zover wij weten bestaat er nergens (zeker niet in Nederland en omliggende landen) zo'n volledig geïntegreerd instituut als *Circular Space* dat de hele plastic keten onderzoekt en proeven doet. We ontwikkelen het zo dat je experimenten op 'vrachtwagen-niveau' kan doen, dus geen 'lab schaal', maar met daadwerkelijk verzamelde volumes plastic afval. Menigeen is doordrongen van het feit dat we zuinig om moeten gaan met grondstoffen en het milieu, dat circulariteit het antwoord is, maar er zijn nog geen kant-en-klare oplossingen. Er is grote behoefte aan fundamentele inzichten. Mooi voor ons om hieraan mee te werken."

Uiteindelijk zullen er voor de *Brightlands Cir-*

Foto: Shutterstock

cular Space een aantal nieuwe gebouwen vrijrijzen op de Chemelot Campus in Sittard. Naast de 25 miljoen uit het Nationaal Groeifonds stoppen ook de partners geld in het project. In

2026 zal het instituut daadwerkelijk van start moeten gaan.

Wendy Degens

studenten over hun toekomstplannen

“De Taliban hebben geprobeerd me te ontvoeren, nu is dit mijn thuis”

In 2016 kwam de uit Afghanistan gevluchte Haroon Rezaie in Maastricht terecht. Nu, pas getrouwd en met zijn bachelor op zak, is hij optimistisch over zijn toekomst. De beoogde volgende stap: een beleidsstage in Brussel.

Haroon Rezaie Foto: Ellen Oosterhof

Haroon Rezaie (24) weet het nog als de dag van gisteren. Het oorverdovende geluid van de motorfietsen die hem achtervolgden. De angstaanjagende mitrailleur in de handen van de mannen met hun bedekte gezichten. Het zweet, zijn bonzend hart, de doodsangsten die hij uitstond. Hij was 16 jaar oud en op weg naar school. Plotseling kwamen mannen op motoren achter hem aan. Het waren talibanstrijders die zijn vader, een apotheker, hadden bedreigd: ze wilden dat hij vergiftigde medicijnen zou verstrekken aan overheidsfunctionarissen. Zijn vader had geweigerd en daarom probeerden ze nu Rezaie te ontvoeren. “Het was vroeg in de ochtend. Er was niemand op straat die me kon helpen. Toen zag ik een ziekenhuis. Ik rende naar de ingang, de gewapende talibanstrijders zaten me op de hielen. Ik trilde helemaal. Toen ik binnen was, voorbij de beveiliging, zag ik dat mijn achtervolgers net voor de ingang afhaakten. Ik hield zo lang mogelijk mijn adem in. En toen barstte ik in tranen uit. Ik leefde nog, en ik was zo opgelucht. Ik heb meteen mijn vader gebeld.”

Tenten voor 3000 mensen

Een paar maanden later besloot het gezin te vluchten. “Een heel moeilijke beslissing. We moesten alles achterlaten wat we hadden opgebouwd, de plek waar onze familie generaties lang had gewoond. Maar wat konden we anders?” Ze maakten een lange tocht: van Afghanistan naar Iran, naar Turkije, en verder Europa in. “Na maanden belandden we in een vluchtelingenkamp in Zwolle. Daar stonden enorme tenten voor meer dan drieduizend mensen op een voormalige militaire basis. Ik was zo dankbaar.” Het gezin werd het hele land door gestuurd, van het ene kamp naar het andere. Steeds opnieuw maakten ze vrienden die ze vervolgens weer moesten achterlaten. Begin 2016 kwamen ze uiteindelijk in Maastricht terecht. “Weer moest ik de mensen achterlaten die ik net had ontmoet. Maar vluchten

betekent nu eenmaal regelmatig afscheid nemen. En ik keek uit naar mijn nieuwe thuis.”

Voortdurend in paniek

Zijn eerste indruk van Maastricht: prikkel-draad en metershoge betonnen muren. “Ze brachten ons naar een voormalige gevangenis, een saai appartementengebouw.” De eerste weken verveelde Rezaie zich. Hij ging nog niet naar school en had niks te doen. Na een tijdje kregen hij en zijn broers een plek aangeboden op de ISK, de ‘internationale schakelklas’, waar Nederlands leren in alle lessen centraal staat. “Ik was dankbaar. Maar ik ben ambitieus, ik wilde méér dan alleen taallessen. Uiteindelijk raakte ik daar erg gefrustreerd.” Toen deed zich een onverwachte kans voor. Het United World College (UWC) kwam naar een open dag in het vluchtelingencentrum. “Ik wist

meteen dat ik naar het UWC wilde toen ik erover las en hoorde van vrienden die er zaten. ‘Het is niet makkelijk, hoor’, waarschuwden ze me.” Rezaie had nog geen verblijfsvergunning, en het was helemaal niet zeker of hij die zou krijgen. Het gezin kon elk moment teruggestuurd worden naar Afghanistan. “Ik was voortdurend in paniek. Wat kon ik doen, behalve bidden?” Bidden hielp wel, zegt hij. Enkele maanden later kreeg Rezaie een beurs om naar het UWC te gaan. En de verblijfsvergunning kwam er uiteindelijk ook. “Ik begon me hier thuis te voelen. Ik maakte vrienden op school en via het Refugee Project, waarvan vrijwilligers naar het vluchtelingencentrum kwamen om activiteiten te organiseren.”

Een nieuw hoofdstuk

Na twee jaar op het UWC begon hij aan een nieuw hoofdstuk in zijn leven: de universiteit. “Ik heb voor European Studies aan de UM gekozen omdat het een brede opleiding is die me voorbereidt op mijn toekomst. De studie (nu een master ES) bevalt me erg goed.” Daarnaast deed Rezaie vrijwilligerswerk, zoals vertalen en activiteiten organiseren voor andere vluchtelingen. “Het is fijn om iets terug te kunnen doen.” Hij heeft veel vrienden gemaakt de afgelopen jaren, maar de meesten ziet hij nu niet meer. “Dat is hoe het gaat in Maastricht. Je ontmoet telkens nieuwe mensen, maar zodra je ze in je hart hebt gesloten, gaan ze weer weg.” Maar over het algemeen klaagt hij niet: “Ik heb hier een goed leven. Al heb ik het soms wel eens lastig met de Nederlandse directheid. En al die post van DUO! Ik heb drie grote mappen vol brieven waarin staat dat er binnenkort een beslissing wordt genomen over het een of ander”, lacht hij hoofdschuddend. Dan valt hij even stil. “Eigenlijk ben ik het meest dankbaar voor mijn vrouw. We hebben elkaar hier in Maastricht ontmoet, tijdens mijn vrijwilligerswerk. Ze komt uit Duitsland, maar ondanks de cultuurverschillen klikte het gewoon”, zegt de 24-jarige. Ja, het is ongebruikelijk om zo jong te trouwen, dat geeft hij toe. “Maar het was de juiste keuze voor ons. Nu kunnen we samen verder groeien en een langdurige band opbouwen.” En de toekomst? Na zijn master European Studies wil hij naar Brussel. “Ik studeer volgende zomer af, ik ben al op zoek naar een stageplaats in Brussel of Luxemburg. Daar kan ik meer leren over de EU in de praktijk en echt impact maken. Maar tegelijkertijd wil ik niet weg uit Maastricht. We hebben hier ons nieuwe thuis gevonden. Dus ik denk dat ik heen en weer ga reizen.” Voor een stage bij de EU moet Rezaie wel EU-burger zijn. “Ik heb het Nederlanderschap aangevraagd, maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Je moet aan zoveel voorwaarden voldoen, zoals examens afleggen om te bewijzen dat je de cultuur en de taal kent. Het is een lang en ingewikkeld proces.” Veel obstakels om te overwinnen dus. Maar voor Rezaie is dat niets nieuws.

In deze tweewekelijkse serie worden studenten geïnterviewd over hun toekomstplannen; hun verwachtingen, dilemma's en angsten.

In hoeverre speelt hun verleden een rol, en wat te denken van de grote maatschappelijke problemen, denk aan klimaatverandering, oorlog in Europa maar ook elders, politieke instabiliteit, groeiende armoede, enzovoort.

Pro-Palestijnse studenten spreken tijdens U-raadsvergadering

“De neutrale houding van het college zorgt voor een onveilige sfeer”

Dat de vier studenten (“we staan hier niet namens Free Palestine Maastricht”) hun verhaal willen delen, was niet, zoals het eigenlijk hoort, van tevoren aangekondigd bij de universiteitsraad. Maar daar maakt verder niemand een probleem van. Wel zegt U-raadsvoorzitter Teun Dekker dat er regels zijn. Een daarvan: er wordt niet in discussie gegaan.

Leslokaal

Het college van bestuur gaf onlangs een verklaring over het conflict in het Midden-Oosten. Daarin veroordeelt het “alle handelingen waarbij onschuldige slachtoffers vallen”. Waarom kiest het bestuur niet voor één kant, vraagt het viertal tijdens het sprekerskwartier, waarom keert de UM zich niet duidelijk tegen Israël, tegen genocide? “Dat is toch de rol van de universiteit? De neutrale houding van het college van bestuur zorgt voor een onveilige sfeer in het leslokaal.” Palestijnen en Arabieren voelen zich alleen aan de UM, ‘in de kou gezet’, zegt een studente. Ze maakt zich zorgen over hun welzijn.

Debat

“Ik weet dat jullie daar [de verklaring, red.] niet tevreden over zijn en ik heb al eerder proberen uit te leggen waarom we dit zo naar buiten brengen”, zegt collegevoorzitter

“Waarom spreekt de UM zich niet uit tegen genocide?” Vier pro-Palestijnse studenten, die vorige week tijdens de universiteitsraadsvergadering het woord namen, maken zich zorgen over de veiligheid van staf en studenten in de universiteit. Collegevoorzitter Letschert benadrukte dat het niet de rol is van een universiteit om één standpunt eruit te lichten. Wel om het academisch debat te faciliteren.

Rianne Letschert. In de verklaring roept het college op tot dialoog om “de verdeeldheid niet verder te vergroten”. Dat is, zo herhaalt ze nu, de rol van de universiteit in “dit soort situaties. We gaan als instituut niet één standpunt eruit lichten. We faciliteren wel het academisch debat.” Zo’n bijeenkomst om in dialoog te gaan, wordt voorbereid. Wanneer die gaat plaatsvinden en hoe het programma eruit zal zien, is niet duidelijk, maar UM-woordvoerder Koen Augustijn vertelde al eerder dat daarin “alle geluiden” aan bod moeten kunnen komen, zolang die niet oproepen tot haat, geweld, antisemitisme of discriminatie.

Instagram

Voor de bestuurders is het zeker niet de eerste keer dat pro-Palestijnse studenten hun zorgen uiten. “De UM is met verschillende groepen in gesprek [geweest, red.] die zich over het conflict uitlaten”, reageert de woordvoerder desgevraagd. Daarin gaat het “vrijwel steevast” ook over in hoeverre er rekening wordt gehouden met anderen, omdat “woorden en beelden zoveel ‘lading’ kunnen hebben. Zo zal er met studentenorganisatie Free Palestine Maastricht (FPM) bijvoorbeeld nog gesproken worden over een Instagrambericht over de Hamas-aanval van 7 oktober op Israël, bevestigt Augustijn. Die

aanval wordt daarin omschreven als “een verbluffend antwoord op het voortdurende geweld van het zionisme en de Israëlische kolonie” door “het Palestijnse verzet”. Inmiddels heeft FPM deze verklaring, geïnitieerd door Students for Justice in Palestine Netherlands (SJP, een coalitie van pro-Palestijnse studentenorganisaties), van de eigen Instagrampagina verwijderd “vanwege het onbegrip, beschuldigingen en de decontextualisering waar wij als groep en de beweging in zijn geheel mee geconfronteerd werden”, laten ze aan *Observant* weten. “We prijzen het doden van burgers niet, waar dat ook gebeurt, noch vergoelijken wij dat.” De verklaring staat wel nog altijd op de SJP-pagina, inclusief een hashtag met de omstreden leus ‘From the river to the sea’.

Beschadigen

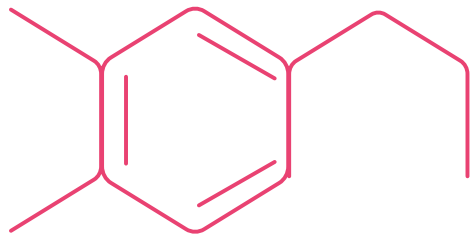
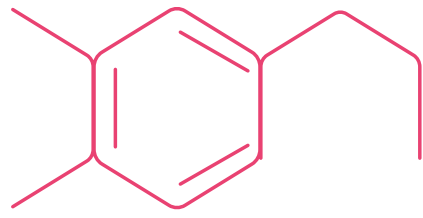
Terug naar de U-raadsvergadering van woensdag 22 november. De sprekers willen weten waarom de UM bepaalde bijeenkomsten “censureert”. “Er is niets gecensureerd”, antwoordt Letschert, “maar we moeten wel zorgen dat het veilig is voor alle mensen in de gemeenschap.” Waar ze overigens niet over te spreken is: graffiti op muren van UM-gebouwen, bekladdingen van muren in toiletten en het beschadigen van onderwijsruimtes. “Nou ja, beschadigen, dat is misschien een te groot woord, maar het zag er niet meer uit als een fatsoenlijke onderwijsruimte. En dit is niet te tolereren.”

Dilemma

“Ik ontving een pro Palestijnse petitie in mijn mailbox, maar weet niet wat ik ermee moet”, wil Sharon Anyango (U-raadslid namens het wetenschappelijk personeel) nog kwijt. Ze worstelt met de verschillende rollen die ze heeft. Wat als ze die ondertekent? Doet ze dat dan als ‘persoon’ Sharon Anyango, als U-raadslid of als docent? “Je bent vrij om die te ondertekenen”, benadrukt U-raadsvoorzitter Teun Dekker. Dat beaamt collegevoorzitter Letschert, die ook het dilemma herkent: “Ik heb nu als collegevoorzitter een andere rol dan toen ik (alleen) hoogleraar internationaal recht was, toen was ik ook uitgesproken. Nu ben ik terughoudender.”

Een zestigtal pro-Palestijnse studenten demonstreerde woensdag 29 november voor het UM-bestuursgebouw op de Minderbroedersberg. Ze eisen onder meer dat de universiteit zich openlijk uitsprekt tegen het Israëlisch militair optreden in Gaza. Door dat niet te doen, maakt zij zich volgens de studenten “medeplichtig aan genocide”. Foto: Ellen Oosterhof

Mindfulness
met ezels voor
mensen met
burn-out klachten

Meer dan alleen ezels knuffelen

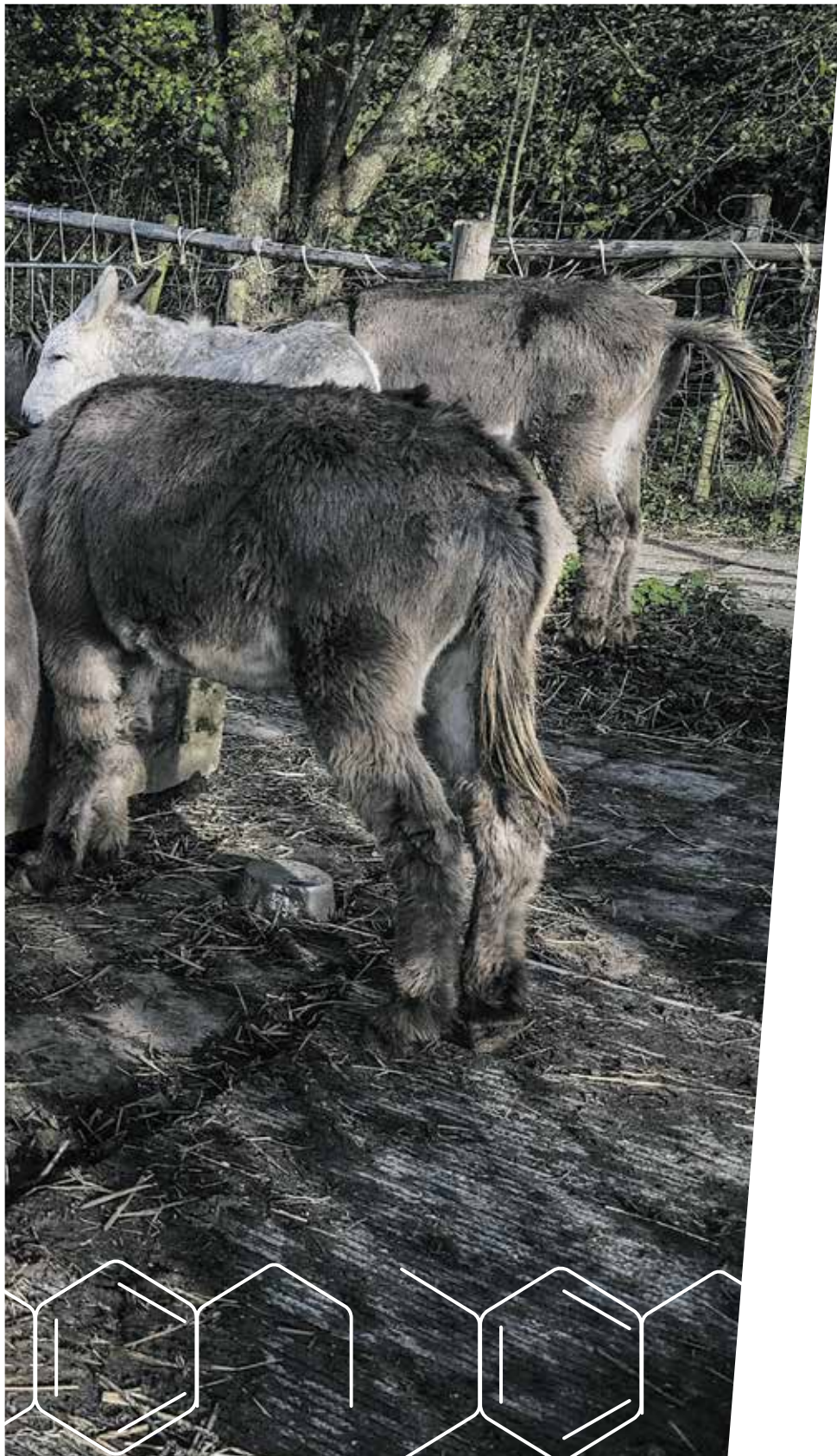

Onderzoeker Brigitte Wijnen met haar ezels

Van mindfulness heeft inmiddels iedereen wel gehoord, maar mindfulness met dieren? Brigitte Wijnen, promovenda aan de UM, doet onderzoek naar de effectiviteit daarvan bij mensen met beginnende burn-out klachten. Daarbij speelt een harige viervoeter een belangrijke rol. Nee geen hond, een ezel.

Tekst Lotte van de Loo **Foto** Joey Roberts **Illustratie** Simone Golob

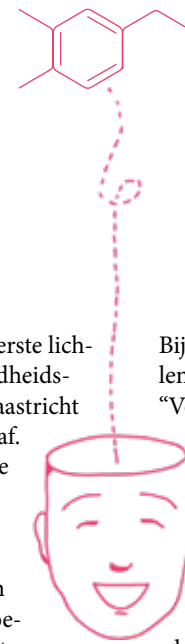
Ze behoorde tot de eerste lichting studenten gezondheids-wetenschappen in Maastricht en studeerde in 1984 af. Daarna werkte Brigitte Wijnen (63) jarenlang als managementconsultant in binnen- en buitenland. Op termijn gaf dat haar geen voldoening meer. Ze wilde “iets doen dat direct effect heeft” en begon in 2008 een zorgboerderij met dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking. De enige dieren daar waren ezels. Hoezo ezels? Nou ja, ze vindt het nu eenmaal prettige dieren, zo prettig dat ze, toen ze nog in Duitsland woonde een paar ezels op haar terrein had rondlopen, als hobby.

Onderzoek

In 2011 deed Wijnen een mindfulnessstraining, waarna ze een opmerkelijk idee voorlegde aan haar trainer: waarom niet mindfulness met ezels? “Op mijn zorgboerderij zag ik dat mensen zich wat sneller blootgeven bij dieren. Anders dan paarden zijn ezels kalm. Ze zijn wat trager, staan vaker stil.” Zou het kunnen helpen bij mensen met een burn-out? En was het wellicht een goed onderwerp om op te promoveren? Met dat idee stapte Wijnen naar de UM en vond daar een promotor, prof. Pim Martens. Ze gaat nu onderzoeken of de motivatie (motivatie is een sleutelwoord in dit onderzoek: zin om dingen te ondernemen, levenslust) van mensen met een beginnende burn-out verandert gedurende de training. “Het effect is bij deze mensen goed te meten omdat hun motivatie sowieso al laag is. En mensen met een complete burn-out, dat gaat niet, die komen niet eens hun bed uit.”

Knuffelhormoon

De training bestaat uit acht wekelijkse bijeenkomsten waar oefeningen en meditaties gedaan worden samen met de ezel. Eén van de oefeningen is de *body-scan*, waarbij elk deel van het lichaam heel bewust wordt ‘gescand’. “Normaal gesproken doe je dit bij je eigen lichaam, maar hier dus bij de ezel. Je gebruikt al je zintuigen; je raakt het dier aan, je luistert, je kijkt. Beide partijen vinden het fijn. Dat komt omdat er een stofje vrijkomt bij aanraking: oxytocine, ook bekend als het knuffelhormoon. Het gaat om het geven van volle exclusieve aandacht aan een levend wezen. Dieren zorgen ervoor dat je bij de les blijft. Als je stopt met aaien, merkt je kat dat toch ook?” Een eigen dier in huis is een ‘must’ voor deelname aan het onderzoek. Mindfulness moet je namelijk oefenen, ook thuis. “Daarom hebben we de oefeningen ingesproken voor mensen met bijvoorbeeld een hond of een kat.”

Bij elke deelnemer zal Wijnen op verschillende momenten diverse metingen doen. “Voor de training begint, is er een ‘baseline-meting’. De andere metingen vergelijk ik hiermee.”
Waarom is er geen controlegroep? Eentje die wel mindfulness krijgt, maar zonder ezel? Dat zou kunnen, zegt ze, maar dat beantwoordt een andere onderzoeksvraag. “Ik wil zien of de motivatie verandert bij één persoon.”

Traanvocht

Maar hoe meet je dat? “Er wordt een stofje geproduceerd in je hersenen bij beloning, dopamine. Dat geeft een fijn gevoel, dus wil je meer. De motivatie om door te gaan wordt sterker. We verwachten dat dit ook bij de deelnemers gebeurt.” Het dopamine-gehalte in het traanvocht wordt gemeten met zachte papieren strips. De hersenactiviteit meet men met een draadloze hoofdband, een EEG (electro-encefalogram) onderzoek. “Er zijn hersengolven die iets zeggen over je gemoedstoestand en daarmee over de effectiviteit van je meditatie. Je kunt het vergelijken met een soort smartwatch, maar dan om je hoofd.” Tenslotte krijgen de deelnemers nog een vragenlijst over hun intrinsieke motivatie, “de motivatie die vanuit de persoon zelf komt, zonder invloeden van buitenaf zoals een telefoontje van een vriend.”

Het werkt allemaal nog beter als het dier het ook leuk vindt, verwacht ze. Hoe meet je dat dan? Ook bij de ezels wordt traanvocht afgenomen. Een hoofdband voor de EEG dragen ze (nog) niet. Misschien toch een beetje koppig? De reden ligt ergens anders: een draagbaar EEG apparaat voor paarden of ezels is nog niet op de markt. En omdat ezels niet terugpraten, krijgen ze geen vragenlijst voorgeschoteld, maar filmt Wijnen de dieren. Ezelspecialisten in Engeland analyseren vervolgens hun gedrag.

Kers op de taart

Het onderzoek zelf moet nog beginnen, maar er zijn wel hindernissen. Als ‘buitenpromovenda’ moet Wijnen bijvoorbeeld alles zelf betalen. Daarom heeft ze, samen met een aantal FHML-studenten, een crowdfunding opgezet. “Alleen zo’n hoofdband kost al €400 per stuk. Daar moet ik er dertien van hebben. En de traanvochtanalyses vinden plaats in het laboratorium waarvoor analysekits moeten worden aangeschaft.” Door workshops met de ezels aan te bieden als tegenprestatie voor een donatie, hoopt ze voldoende geld in te zamelen. Momenteel wacht Wijnen nog op goedkeuring van de Medisch Ethische Commissie, de dierexperimentencommissie heeft haar goedkeuring al gegeven. Daarna kan ze deelnemers gaan zoeken.

Als ze straks klaar is heeft ze de AOW-leeftijd al bereikt. “Voor de meeste mensen is promoveren het begin van hun carrière, voor mij is het de kers op de taart.”

Meedoen? Mail dan naar bmt.wijnen@maastrichtuniversity.nl

achtergrond

Hoe staat het met de werving van nieuwe medewerkers aan de UM?

Er komt een enquête aan met de vraag: ‘Waarom werkt u hier?’

Zelf actief mensen benaderen bij openstaande vacatures: het was een nieuw onderdeel in de wervingsstrategie van de Universiteit Maastricht. Na een klein jaar blijkt het minder vaak nodig dan gedacht.

Om precies te zijn: 48. Zoveel vacatures stonden er afgelopen maandagmiddag open bij de UM, de helft voor ondersteunend -, de andere helft voor wetenschappelijk personeel. Joëll Augustin kan het exact zeggen op grond van het Applicant Tracking System (ATS), een nieuw systeem waarin centraal alle vacatures, de sollicitanten en wie de baan kreeg, worden bijgehouden.

Augustin leidt sinds begin dit jaar het nieuwe UM-bureau Connect & Recruit, dat leidinggevend met een nieuwe wervingsstrategie helpt bij het vinden van medewerkers. Het opzetten van zo'n systeem is daar onderdeel van, zei hij begin dit jaar in *Observant* – net als een groep op Umployee met onder meer vacatures.

Betere keuzes

Nieuw is ook het *sourcen*, wat wil zeggen dat de UM zelf actief mensen benadert om te

solliciteren. Het bleek minder vaak nodig dan gedacht, zegt Augustin. Tot nog toe werden in 2023 600 openstaande vacatures ingevuld – “ongeveer even veel als in dezelfde periode in 2022”. In maar 5 procent van die gevallen bleek actieve werving door de universiteit nodig. Hoe kan dat? Er worden “betere keuzes” – gemaakt over welke vacature het beste op welk online platform past, zoals LinkedIn, Banenrijk Limburg en Academic

Transfer. Het gevolg: “Meer geschikte kandidaten voor dezelfde functie en minder vaak nodig om de vacatures nog een keer uit te zetten.”

Wat niet wil zeggen dat alles hosanna is. Ondersteunend personeel voor *finance* en IT blijft moeilijk te vinden, ziet Augustin, de vergrijzing helpt niet mee. Ook sluit hij niet uit dat de verkiezingsuitslag gevolgen kan gaan hebben. Partijen die kritisch tegenover de internationalisering van het onderwijs staan, wonnen. “We moeten dus laten zien wat die internationalisering ons brengt.”

Minder zorgen maakt hij zich over de voorgestelde versobering van de ‘dertigprocentregel’, het fiscale voordeel voor buitenlandse werknemers. Zij hoeven nu 5 jaar lang geen belasting te betalen over ten hoogste 30 procent van hun loon. In de versoberde regeling zou die 30 procent hooguit 20 maanden gelden, gevolgd door 20 maanden een ‘20-procentregeling’ en 20 maanden een 10-procentregeling.

“Een kennismigrant die overweegt naar Maastricht te komen, kijkt naar veel meer dan zo'n belastingregeling”, zegt Augustin. “Wij richten ons bij de werving vooral op dingen die we als UM kunnen beïnvloeden, zoals een

goede werk-privébalans en een mooi carrière-perspectief.”

Werkgeversbelofte

Belangrijk is ook de *employer branding*: de manier waarop de UM zich in- en extern als werkgever in de markt zet. “Randstad Consultancy heeft in de zomer de externe zichtbaarheid van de UM voor ons bekeken; in januari gaan we intern een enquête uitzetten waarin we mensen vragen waarom ze hier werken.” Over de concrete uitkomsten van het Randstad-onderzoek wil hij nog niet meer kwijt dan dat de resultaten “zeer divers” zijn. De uitkomsten van beide onderzoeken moeten uitmonden in een “werkgeversbelofte”, zeg maar een *mission statement* over wat voor werkgever de UM wil zijn. Ook dat moet uiteindelijk nieuwe mensen trekken.

En de bonus van 500 euro die UM-medewerkers krijgen als ze met succes iemand aandraagen voor een baan? “Die aanbevelingsregeling bestaat sinds juni 2022. Er zijn tot nu toe 85 mensen aangedragen, van wie er 41 in dienst getreden zijn.”

Peter Doorackers

colofon

Redactie Riki Janssen (hoofdredacteur), Wendy Degens, Peter Doorackers, Cleo Freriks, Marion Janssens (redactie-assistent), Lotte van de Loo, Maurice Timmermans, Dennis Vaendel, Simon Wirtz **Telefoon** 043 3885390 **E-mail** observant@maastrichtuniversity.nl **Website** www.observantonline.nl **Aan dit nummer werkten mee** Wammes Bos, Therese Grohnert, Sander Jansen **Ontwerp en illustraties** Simone Golob **Vertalingen** o.a. B. Wall & P. Nekeman, Maud Bovelander **Druk** Janssen/Pers Gennep **Abonnementen** Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en diverse locaties in Maastricht, belangstellenden kunnen de krant thuisgestuurd krijgen voor € 45 per academisch jaar **Paartjes / advertenties** Zie alle info onder het kopje ‘service’ op onze site.

paartjes

Voor hetzelfde geld staan de paartjes iedere week ook op internet: www.observantonline.nl

NEED A CHECKUP WITH A GYNAECOLOGIST? IT WILL BE COVERED BY YOUR HEALTH INSURANCE. CALL 0031433210310 OR VISIT WWW.PARKWEGKLINIEK.NL

Paartjes

Lever uw paartjes-advertentie digitaal in, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden Paartjes te weigeren.

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55, Maastricht

Steun de lhbt+ emancipatie

COC: Voor een diverse en inclusieve samenleving! Wij staan voor emancipatie, verbinding, acceptatie en gelijke rechten van de lhbt+ gemeenschap.

Zonder jou geen COC, word lid!

coc.nl/word-lid

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN-ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP WWW.OBSERVANTONLINE.NL